

Nekaj ščepcev podatkov o hrani

Nekaj ščepcev podatkov o hrani

Nekaj ščepcev podatkov o hrani
Avtorica Špela Gale
Avtor infografik Peter Polončič Ruparčič

Publikacija je na voljo na spletnem naslovu: www.stat.si/pub.asp

Informacije daje Informacijsko središče:

tel. (01) 241 64 04

elektronska pošta info.stat@gov.si

 @StatSlovenija

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

338.439(497.4)
613.2

GALE, Špela

Nekaj ščepcev podatkov o hrani / [avtorica Špela Gale ; avtor infografik Peter Polončič Ruparčič]. - Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije, 2014. - (Zbirka Brošure / Statistični urad Republike Slovenije)

ISBN 978-961-239-315-1

1. Gl. stv. nasl.

276826112

UVODNA BESEDA

Hrana postaja čedalje pomembnejša strateška dobrina, saj je z njo povezano tako zdravje ljudi kot tudi varovanje okolja. Trajnostna preskrba s hrano je zagotovljena, ko so vsem ljudem fizično in ekonomsko dostopne zadostne količine hrane. V razmerah, v katerih se pričakujejo čedalje večje težave pri oskrbi s hrano, postaja ključna za prihodnji razvoj slovenskega kmetijstva in živilstva samooskrba s kmetijskimi proizvodi.

Slovenija, ki je članica Svetovne zdravstvene organizacije, je v letu 2005 sprejela Resolucijo o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010, katere osnovni namen je zaščititi zdravje prebivalcev in zmanjšati obseg bolezni, povezanih s hrano in nezdravim načinom življenja. Statistični podatki večkrat potrjujejo ugotovitve strokovnjakov, da naše prehranjevalne navade niso najboljše.

Statistični podatki kažejo tudi to, da se naše prehranjevalne in nakupovalne navade počasi spreminjajo. Podatki, na primer o gibanju povprečnih mesečnih plač ter drobnoprodajnih cen hrane, pripovedujejo o tem, da hrana ni dostopna vsem v enaki meri. Številna gospodinjstva porabijo namreč večji del svojih denarnih sredstev samo za nakup hrane. Pomemben vidik pri proizvodnji in potrošnji hrane je tudi odpadna hrana; ta nastaja v vsej prehranski verigi, količina te hrane pa odraža naš odnos do hrane in posredno do okolja.

Pred pripravo te publikacije smo pregledali množico že objavljenih podatkov, ki se z različnih vidikov nanašajo na hrano, in jih združili v šest vsebinskih sklopov: prvi govori o pomenu hrane, drugi o razpoložljivosti kmetijskih proizvodov, tretji o samooskrbi s hrano in o izvoru potrošene hrane, četrti o prehranjevalnih navadah ter našem odnosu do hrane, peti o nakupovalnih navadah ljudi in šesti o ekonomski dosegljivosti hrane. Publikacija je namenjena najširši javnosti, saj prikazana vsebina odraža vsaj deloma življenjski slog in vedenjske vzorce slehernega od nas. Naš namen je bil tako splošnemu vedenju o hrani dodati nekaj »ščepcev«
aktualnih podatkov. Ti so prikazani tabelarično, grafično in slikovno.

Prijazno vas vabimo, da si vzamete čas in publikacijo pregledate. Veseli bomo, če vas bo spodbudila k novemu razmisleku o tej tematiki ali če boste spoznali kaj novega. Obširnejše in podrobnejše informacije o vsem tem so vam na voljo na spletnem podatkovnem portalu SI-STAT.

Genovefa Ružič
generalna direktorica

VSEBINA

	UVODNA BESEDA	3
	VSEBINA	5
	1 POMEN HRANE	7
	2 RAZPOLOŽLJIVOST KMETIJSKIH PROIZVODOV	11
	2.1 Domača proizvodnja	13
	2.2 Zunanja trgovina	14
	2.3 Razpoložljivost kmetijskih proizvodov	16
	3 SAMOOSKRBA S HRANO IN IZVOR POTROŠENE HRANE	19
	3.1 Stopnje samooskrbe s hrano	21
	3.2 Izvor potrošene hrane	22
	4 PREHRANJEVALNE NAVADE IN ODNOS DO HRANE	25
	4.1 Potrošnja kmetijskih proizvodov	27
	4.2 Odpadna hrana	28
	5 NAKUPOVALNE NAVADE	31
	5.1 Trgovina na drobno in cene hrane	33
	5.2 Izdatki gospodinjstev	34
	5.3 Potrošnja kupljene hrane	36
	5.4 Spletno nakupovanje	37
	6 EKONOMSKA DOSEGLJIVOST HRANE	39
	6.1 Kupna moč zaposlenih oseb	41
	6.2 Vrednost delovne ure	42
	6.3 Delovni čas, potreben za nakup sestavin obroka hrane	43
	7 ALI VESTE?	45
	DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV	47
	KRATICE	48
	MERSKE ENOTE	48
	METODOLOŠKA POJASNILA	49
	VIRI IN LITERATURA	50

1 POMEN HRANE

Ni je bolj iskrene ljubezni,
kot je ljubezen do hrane.
(George Bernard Shaw)

Hrana je pomembna strateška dobrina

Hrana zadovoljuje osnovne človekove potrebe in omogoča zdravo, kakovostno in srečno življenje. S splošnim razvojem, z globalizacijo in razvojem tehnologije postavljata pridelava in predelava živil za hrano nove izzive, ki jih v preteklosti nismo poznali. Množična pridelava hrane, ki je zaradi podnebnih sprememb čedalje bolj nezanesljiva, dolge transportne poti, bolezni in mnogokrat nesmotna izraba naravnih virov, ter problematika onesnaževanja in odpadne hrane so razlogi za to, da je zagotavljanje varne (tj. zdravju neškodljive) in kakovostne hrane postalo ena prednostnih nalog družbenega razvoja. Hrana postaja pomembna strateška dobrina, saj je povezana tako z varovanjem zdravja ljudi kot tudi z varovanjem okolja.

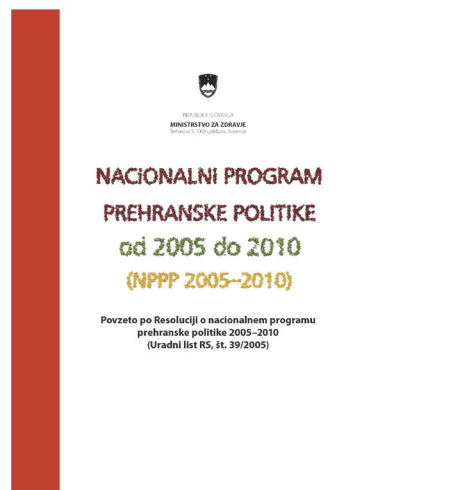
Prehranska varnost postaja prednostna razvojna naloga

V Resoluciji o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 je zapisano, da postaja zagotavljanje nacionalne in globalne prehranske varnosti (tj. zanesljive preskrbe s hrano), prednostna razvojna naloga. Prehransko varnost je mogoče doseči z okrepljeno samooskrbo s hrano. Po napovedih Združenih narodov naj bi se število prebivalcev do leta 2050 povečalo na 9 milijard. Da bi prehranili toliko ljudi, bi bilo treba podvojiti sedanji obseg svetovne kmetijske proizvodnje, naravni viri pa so omejeni.

Zaščita zdravja prebivalcev in zmanjšanje obsega bolezni, povezanih s hrano in z nezdravim načinom prehranjevanja

Slovenija je kot članica Svetovne zdravstvene organizacije leta 2005 sprejela Resolucijo o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010. Njen osnovni namen je bil zaščita zdravja prebivalcev ter zmanjšanje obsega bolezni, povezanih s hrano in nezdravim načinom prehranjevanja. Eden izmed dejavnikov, ki varujejo naše zdravje, so naše prehranjevalne navade, zdravi prehranski sistemi pa zagotavljajo zdravje ljudi.

Strateški cilji omenjenih resolucij se zato nanašajo predvsem na zagotavljanje varne hrane v celotni živilski verigi, na zagotavljanje zadostne oskrbe prebivalstva s kakovostno hrano, ki bo enako dostopna vsem ljudem – z okrepljeno samooskrbo -, ter na ohranitev in krepitev zdravih prehranjevalnih navad prebivalcev.

Vir: http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/javno_zdravje_09/Nacionalni_program_prehranske_politike_slo.pdf

Številne pobude in projekti za spodbujanje potrošnje slovenske hrane

Pri nas pomagajo uresničevati strateške cilje iz omenjenih resolucij številne pobude in projekti, ki krepijo zavedanje o pomenu potrošnje domače, tj. v Sloveniji pridelane hrane, na primer:

- »Dan slovenske hrane«,
- »Tradicionalni slovenski zajtrk«,
- »Shema šolskega sadja«,
- »Sveža hrana iz vaše bližine«,
- »Povezani smo z dobrotami naše dežele«,
- »Kupujmo slovensko«.

Nastajanje odpadne hrane

Pri proizvodnji in potrošnji hrane se vedno nekaj hrane tudi zavrže. Nastajanju odpadne hrane se ne moremo povsem izogniti, lahko pa vsak izmed nas prispeva k temu, da nastane čim manj take hrane. Odpadna hrana nastaja v vsej prehranski verigi. Za nastanek precejšnjega deleža te hrane so v veliki meri odgovorna gospodinjstva – deloma zaradi pomanjkljivo ozaveščenega odnosa do hrane, deloma zato, ker velikokrat nimajo možnosti za primerno skladiščenje hrane, pa tudi zato, ker niso dovolj pozorna na rok trajanja živil. Smotrna raba naravnih virov in zagotavljanje prehranske varnosti sta torej pri reševanju vprašanja odpadne hrane ključnega pomena.

»Zdravje nastaja v kontekstu vsakodnevnega življenja, tam, kjer ljudje živijo, se imajo radi, se igrajo in delajo.« (Ottawska deklaracija, 1986)¹

Kako varno in kako kakovostno hrano bomo uživali mi in naslednji rodovi, bo odvisno od podpore, ki jo bodo deležni slovenski pridelovalci hrane, pa tudi od nas potrošnikov, oz. od tega, kakšen odnos bomo gojili do hrane kot naše osnovne dobrine.

Vir: http://www.mko.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce/novica/article/1328/6079/

¹ http://www.zdravjevsoli.si/attachments/article/208/Prehrana_Gabrijeljic.pdf

2 RAZPOLOŽLJIVOST KMETIJSKIH PROIZVODOV

Pravilo je, marmelada jutri in
marmelada včeraj -
nikdar pa ne danes.
*(Alica v čudežni deželi,
Lewis Carroll)*

Foto: Nic Webb

Domača proizvodnja

Foto: Nic Webb

Zunanja trgovina

Foto: Nic Webb

Razpoložljivost kmetijskih proizvodov

2.1 Domača proizvodnja

Ali ste vedeli, da ...

... od leta 2007, ko je prenehala obratovati Tovarna sladkorja Ormož, ne pridelujemo več sladkorne pese?

Letna količina domače proizvodnje kmetijskih proizvodov je v zadnjem desetletju nihala, deloma zaradi spreminjajočega se obsega kmetijskih površin, namenjenih pridelavi posameznih kmetijskih pridelkov, deloma pa zaradi čedalje bolj nezanesljivih vremenskih razmer in s tem povezanega vse bolj nezanesljivega hektarskega donosa.

Tabela 1: Proizvodnja kmetijskih proizvodov¹⁾²⁾, Slovenija

	SKUPAJ	Žita	Meso	Jajca	Krompir	Zelenjava	Sladkor	Riž	1.000 t
2004	1.276,9	583,2	180,8	14,5	171,5	82,1	244,7	0,1	
2005	1.295,1	576,3	172,0	14,3	144,7	87,6	300,1	0,1	
2006	1.165,3	493,6	166,7	15,8	107,0	78,8	303,3	0,1	
2007	926,0	531,9	176,8	19,3	131,1	65,2	1,5	0,2	
2008	959,2	579,6	177,8	21,5	100,3	78,2	1,6	0,2	
2009	902,5	532,8	158,9	21,6	103,4	83,9	1,9	0,0	
2010	914,9	568,9	161,7	21,4	101,2	60,0	1,7	0,0	
2011	961,7	607,8	155,7	22,2	96,2	77,3	2,5	0,0	
2012	898,1	576,4	151,2	19,4	79,3	70,8	1,0	0,0	
2013	753,4	457,3	138,7	21,5	62,2	71,3	2,4	0,0	

1) Proizvodnja vključuje količine osnovnih in predelanih proizvodov.

2) Proizvodnja sladkorja po letu 2007 vključuje beli sladkor in med, ne pa tudi sladkorne pese.

Vira: SURS, KIS

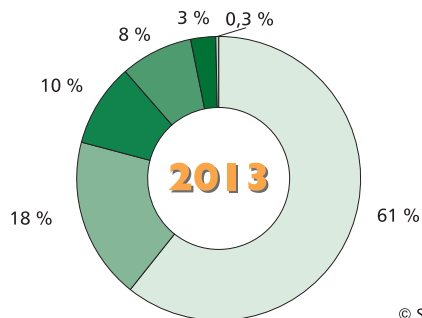
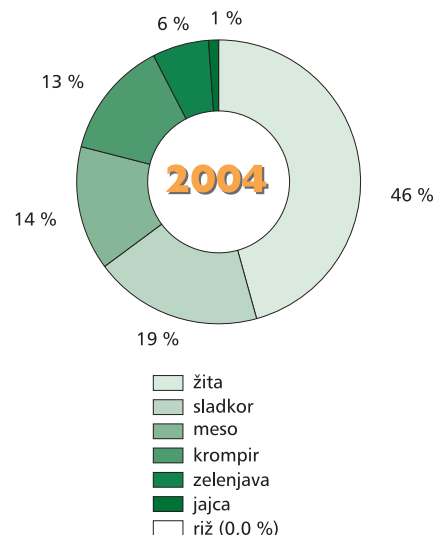
Skupna količina domače proizvodnje kmetijskih proizvodov se je v Sloveniji v obdobju 2004–2013 zmanjšala za 41 %; v letu 2013 je dosegla 753.000 ton. Zaradi stalnega zmanjševanja površin, namenjenih sajenju krompirja, se je v tem obdobju najizraziteje zmanjšala proizvodnja krompirja; v letu 2013 smo ga pridelali le 62.000 ton.

V strukturi domače proizvodnje kmetijskih proizvodov so prevladovala žita. Zaradi izrazito zmanjšanih deležev sladkorja (v letu 2013 na 0,3 %) in krompirja (v letu 2013 na 8 %) se je struktura precej spremenila.

Do leta 2006, ko je še obratovala omenjena tovarna sladkorja, smo na leto proizvedli okoli 300.000 ton sladkorja. Od tega je nad 80 % predstavljala proizvodnja sladkorne pese, okoli 10 % je prispeval beli sladkor, pridelava medu pa okoli 1 %.

Kar 61 % letne količine domače proizvodnje so v letu 2013 predstavljala žita, 18 % meso in 10 % zelenjava.

Grafikon 1: Strukturi proizvodnje kmetijskih proizvodov¹⁾, Slovenija

1) Seštevka vrednosti izjemoma ne prikazujeta vrednosti 100.

Vira: SURS, KIS

2.2 Zunanja trgovina

Ali ste vedeli, da ...

... sta se v strukturi uvoza kmetijskih proizvodov najbolj povečala deleža zelenjave in mesa?

Uvoz kmetijskih proizvodov se je v obdobju od 2004 do 2013 povečal za 6 % (z 897.000 ton na 955.000 ton).

Tabela 2: Uvoz kmetijskih proizvodov¹⁾, Slovenija

	SKUPAJ	Žita	Meso	Jajca	Krompir	Zelenjava	Sladkor	Riž
								1.000 t
2004	897,0	557,7	40,1	1,2	56,3	111,2	121,6	8,9
2005	879,0	444,1	49,8	2,3	45,9	112,8	214,3	9,8
2006	920,3	546,2	57,8	2,3	64,3	131,9	107,5	10,3
2007	909,7	552,7	61,2	2,7	67,4	137,6	77,2	10,9
2008	868,2	470,2	71,1	3,0	65,3	152,4	95,1	11,1
2009	845,4	422,9	77,5	3,5	65,2	150,6	115,3	10,4
2010	854,5	428,5	81,1	3,7	63,9	152,1	111,6	13,6
2011	974,0	510,3	82,4	3,2	69,9	147,1	146,6	14,5
2012	867,4	414,7	84,9	3,4	66,8	149,6	133,9	14,1
2013	954,7	492,4	86,5	3,5	74,3	153,2	130,4	14,4

1) Uvoz vključuje količine osnovnih in predelanih proizvodov.

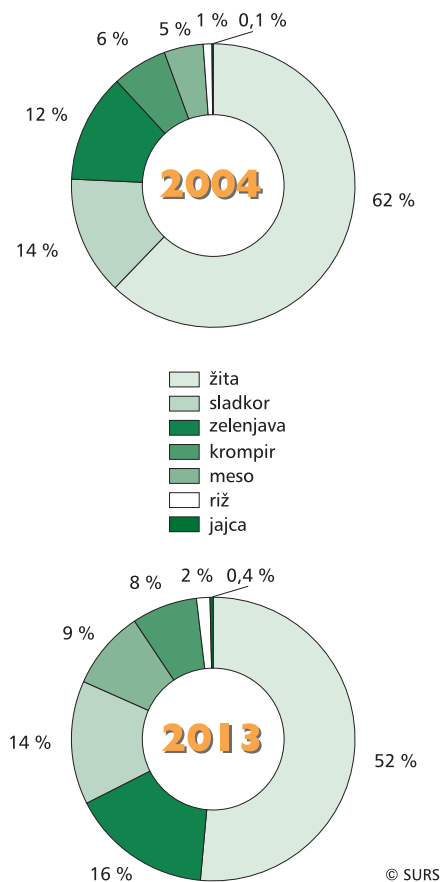
Vira: SURS, KIS

Količina uvoženih jajc se je v opazovanem obdobju skoraj potrojila (v letu 2013 smo jih uvozili 3.500 ton), količina uvoženega mesa podvojila (v letu 2013 smo uvozili 87.000 ton mesa), zelenjave pa smo v letu 2013 uvozili 42.000 ton več kot v letu 2004.

Tako kot v strukturi proizvodnje so tudi v strukturi uvoza kmetijskih proizvodov v vsem obdobju prevladovala žita. Delež uvoza žit je bil v letu 2013 za 10 odstotnih točk manjši kot v letu 2004; znašal je 52 % celotnega uvoza kmetijskih proizvodov.

Delež uvoza zelenjave in mesa sta se v opazovanem obdobju povečala vsak za okoli 4 odstotne točke. Delež zelenjave je v letu 2013 predstavljal 16 % celotnega uvoza kmetijskih proizvodov, delež mesa pa 9 %.

Grafikon 2: Strukturi uvoza kmetijskih proizvodov¹⁾, Slovenija

1) Seštevka vrednosti izjemoma ne prikazujeta vrednosti 100.

Vira: SURS, KIS

Ali ste vedeli, da ...

... se je v strukturi izvoza kmetijskih proizvodov najbolj povečal delež žit?

Izvoz kmetijskih proizvodov iz Slovenije se je v obdobju 2004–2013 močno povečal, za štirikrat; v letu 2013 je znašal 295.000 ton.

Tabela 3: Izvoz kmetijskih proizvodov¹⁾, Slovenija

	SKUPAJ	Žita	Meso	Jajca	Krompir	Zelenjava	Sladkor	Riž
								1.000 t
2004	72,7	12,8	26,7	1,7	3,0	3,8	23,1	1,6
2005	126,3	31,5	28,4	1,4	5,8	5,5	52,1	1,6
2006	157,2	52,3	29,8	1,7	4,7	6,7	60,1	1,9
2007	129,7	37,1	33,6	1,7	3,3	9,8	42,1	2,1
2008	145,1	62,6	38,0	2,0	2,9	13,5	26,0	0,1
2009	173,7	104,8	35,5	1,9	2,5	10,4	17,0	1,6
2010	253,9	147,1	41,0	2,0	5,6	13,1	42,1	3,0
2011	249,7	132,0	41,5	2,3	14,9	12,8	43,8	2,4
2012	316,6	199,1	40,6	1,8	8,1	12,4	52,0	2,6
2013	295,3	171,1	43,7	1,5	8,2	13,9	54,4	2,5

1) Izvoz vključuje količine osnovnih in predelanih proizvodov.

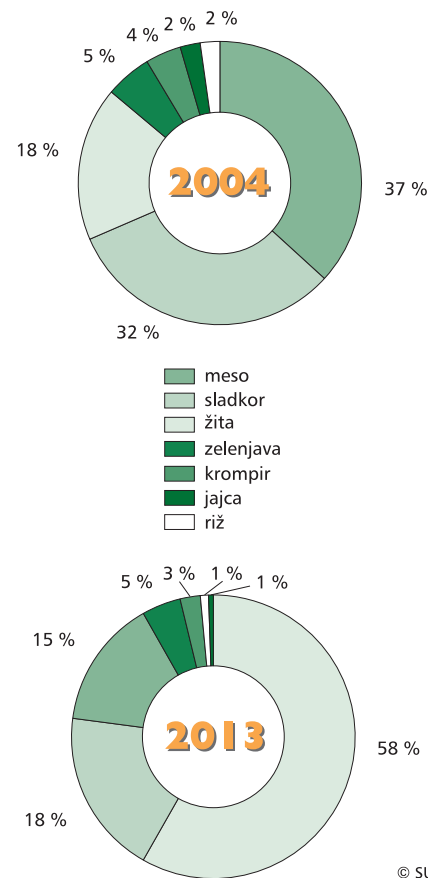
Vira: SURS, KIS

Najizraziteje se je povečal izvoz žit; v letu 2013 smo jih izvozili 171.000 ton, precej več smo izvozili tudi zelenjave (v letu 2013: 14.000 ton), sladkorja (v letu 2013: 54.000 ton) in krompirja (v letu 2013: 8.200 ton).

V strukturi izvoza kmetijskih proizvodov se je v tem obdobju najizraziteje povečal delež žit, in sicer za 40 odstotnih točk, na 58 %.

Delež izvoza mesa in sladkorja pa sta se pomembno zmanjšala: delež izvoza mesa se je v tem obdobju zmanjšal s 37 % na 15 %, delež izvoza sladkorja pa z 32 % na 18 %.

Grafikon 3: Strukturi izvoza kmetijskih proizvodov¹⁾, Slovenija

1) Seštevek vrednosti za leto 2013 izjemoma ne prikazuje vrednosti 100.

Vira: SURS, KIS

2.3 Razpoložljivost kmetijskih proizvodov

*Ali ste vedeli, da ...
... se domača potrošnja zelenjave povečuje?*

Količino vseh kmetijskih proizvodov, razpoložljivih za potrošnjo, predstavlja skupna količina doma proizvedenih ter uvoženih kmetijskih proizvodov, ki je zmanjšana za količino izvoženih proizvodov, upoštevane pa so tudi spremembe v zalogah teh proizvodov.

Domača potrošnja kmetijskih proizvodov, ki se potrošijo v državi za različne namene (za prehrano, za nadaljnjo predelavo, za industrijo, za krmo), se je v obdobju 2004-2013 postopno zmanjševala, razen v nekaterih vmesnih letih.

Tabela 4: Potrošnja kmetijskih proizvodov¹⁾, Slovenija

	SKUPAJ	Žita	Meso	Jajca	Krompir	Zelenjava	Sladkor	Riž
								1.000 t
2004	1.872,9	922,0	196,9	14,1	199,3	189,4	343,9	7,3
2005	2.040,6	960,0	194,7	15,2	195,3	194,9	472,3	8,2
2006	1.944,7	986,2	189,2	16,3	178,8	204,0	361,8	8,4
2007	1.661,3	992,7	191,2	20,3	186,2	193,1	68,8	9,0
2008	1.606,5	912,3	195,5	22,6	174,6	217,1	75,6	8,8
2009	1.634,4	941,2	192,3	23,2	164,7	224,1	80,1	8,8
2010	1.672,8	1.005,9	192,0	23,1	160,9	199,1	81,2	10,6
2011	1.523,5	855,0	183,8	23,0	152,8	211,7	85,1	12,1
2012	1.470,6	820,8	181,3	21,0	143,9	207,9	84,3	11,4
2013	1.469,1	835,5	169,3	23,5	134,3	210,6	84,0	11,9

1) Potrošnja vključuje količino osnovnih in predelanih proizvodov.

Vira: SURS, KIS

V letu 2013 smo doma potrošili okoli 1,5 milijona ton kmetijskih proizvodov, to je 22 % manj kot v letu 2004.

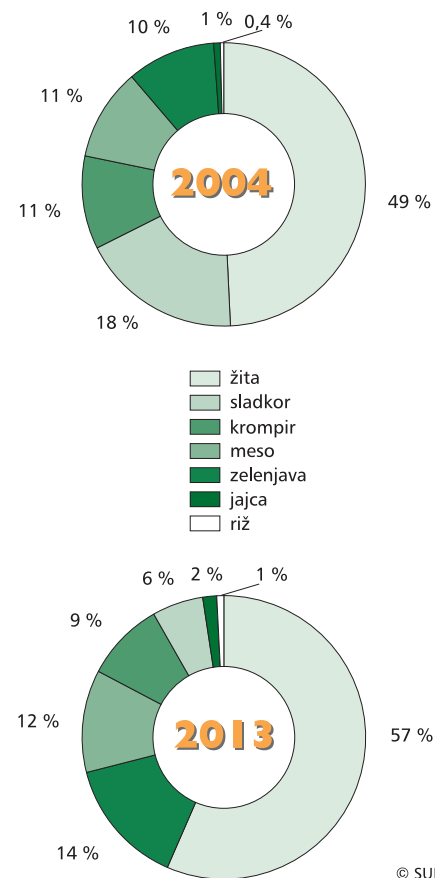
Najizraziteje se je zmanjšala domača potrošnja sladkorja; v letu 2013 smo ga potrošili 84.000 ton, to je 76 % manj kot v letu 2004.

Potrošnja zelenjave in jajc se je v tem obdobju povečala: zelenjave smo v 2013 potrošili 211.000 ton (ali za 11 % več), jajc pa 24.000 ton.

Približno polovica količine doma potrošenih kmetijskih proizvodov so v vsem obdobju predstavljala žita; v letu 2013 je njihov delež znašal 57 %. Delež potrošnje sladkorja se je najizraziteje zmanjšal (z 18 % v letu 2004 na 6 % v letu 2013).

Delež potrošnje zelenjave se je povečeval in v letu 2013 je znašal 14 %.

Grafikon 4: Strukturi potrošnje kmetijskih proizvodov¹⁾, Slovenija

1) Seštevka vrednosti izjemoma ne prikazuje vrednosti 100.

Vira: SURS, KIS

*Ali ste vedeli, da ...
... se je potrošnja krompirja za prehrano zmanjšala?*

Del količine razpoložljivih kmetijskih proizvodov se potroši za prehrano; ta zajema tudi izgube v proizvodnem ciklu in spremembe v zalogah na ravni trgovine na drobno.

Tabela 5: Potrošnja kmetijskih proizvodov za prehrano¹⁾, Slovenija

	SKUPAJ	Žita	Meso	Jajca	Krompir	Zelenjava	Sladkor	Riž	1.000 t
2004	857,7	238,5	196,9	12,5	151,3	177,7	74,1	6,7	
2005	881,5	248,1	194,7	13,0	153,7	182,6	81,4	8,0	
2006	883,9	252,0	189,2	14,1	158,5	192,0	69,9	8,2	
2007	883,4	250,2	191,2	18,0	164,3	182,3	68,8	8,6	
2008	901,9	241,2	195,5	20,3	156,7	204,2	75,6	8,4	
2009	882,0	222,1	192,3	20,9	147,0	210,9	80,1	8,7	
2010	884,8	248,1	192,0	20,8	144,1	188,2	81,2	10,4	
2011	879,6	242,3	183,8	20,8	136,3	199,3	85,1	12,0	
2012	859,1	237,4	181,3	18,7	130,1	196,0	84,3	11,3	
2013	838,8	231,2	169,3	21,2	122,7	198,6	84,0	11,8	

1) Potrošnja za prehrano vključuje količino osnovnih in predelanih proizvodov.

Vira: SURS, KIS

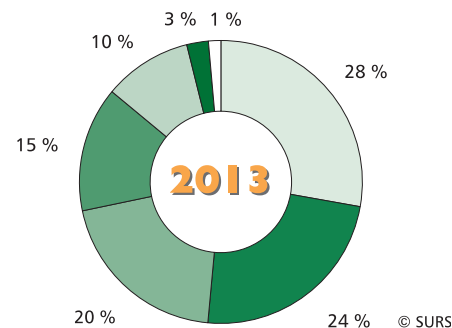
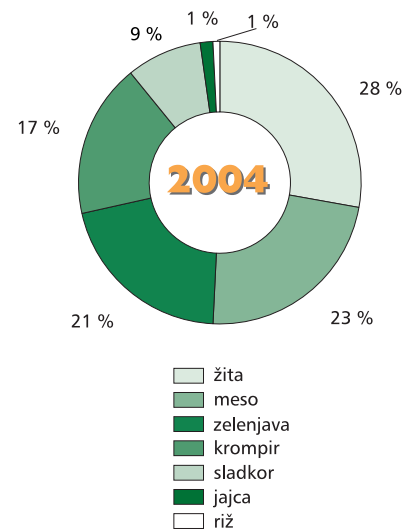
Potrošnja kmetijskih proizvodov za prehrano se je v zadnjem desetletju nekoliko zmanjšala (na leto je znašala povprečno okrog 880.000 ton). V povprečju je predstavljala okoli 50 % celotne potrošnje kmetijskih proizvodov.

Potrošnja krompirja za prehrano se je zmanjšala. V letu 2013 smo za prehrano potrošili 123.000 ton krompirja ali za 19 % manj kot v letu 2004.

Tudi potrošnja mesa za prehrano se je v tem obdobju zmanjšala, in sicer za 28.000 ton ali 14 %, potrošnja zelenjave za prehrano pa se je povečala.

Struktura potrošnje kmetijskih proizvodov za prehrano je bila v vsem obdobju sorazmerno stabilna. V letu 2013 so tako kot v letu 2004 skoraj tri četrtine vseh potrošenih kmetijskih proizvodov za prehrano predstavljali skupaj deleži žit, mesa in zelenjave.

Grafikon 5: Strukturi potrošnje kmetijskih proizvodov za prehrano¹⁾, Slovenija

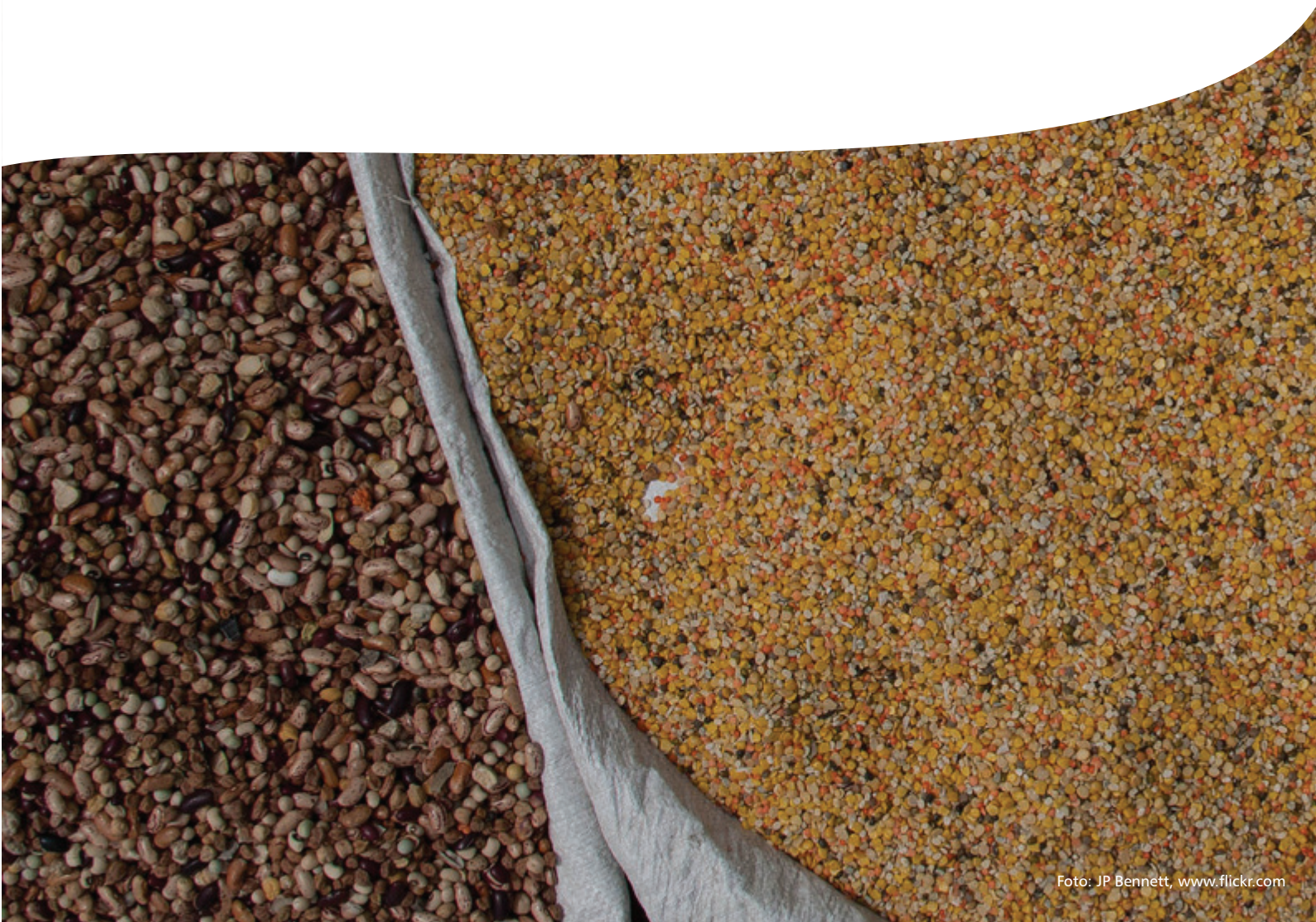

1) Seštevka vrednosti izjemoma ne prikazujeta vrednosti 100.

Vira: SURS, KIS

3 SAMOOSKRBA S HRANO IN IZVOR POTROŠENE HRANE

Moja osnovna filozofija o hrani je takale:
če raste, jo jej; če ne raste, je ne jej.
Sadje, zelenjava, orehi, lešniki in
žitarice rastejo.
Slaščice in kokakola ne rastejo.
(Louise L. Hay)

Stopnje samooskrbe s hrano

Izvor potrošene hrane

3.1 Stopnje samooskrbe s hrano

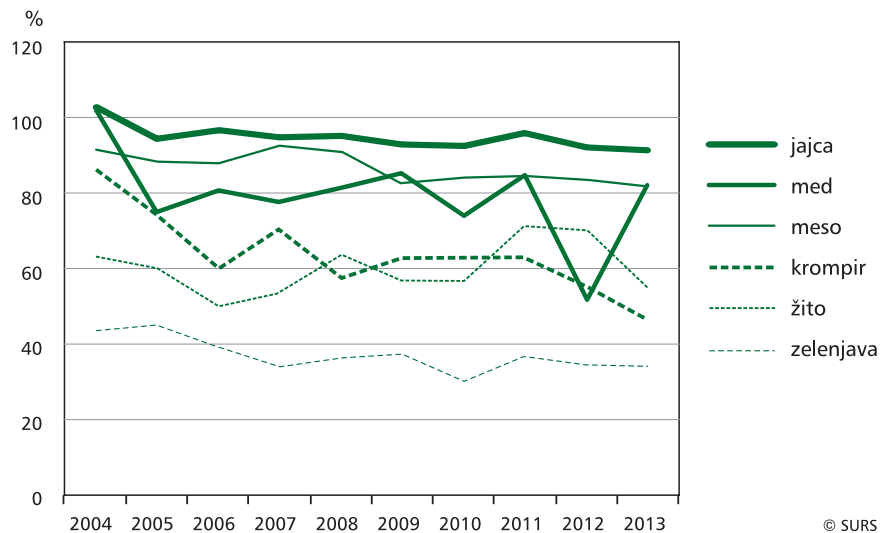

Ali ste vedeli, da ...

... je v Sloveniji največji primanjkljaj pri zelenjavi, krompirju in žitih?

Slovenija se tradicionalno uvršča med neto uvoznice hrane, saj z domačo proizvodnjo ne zadosti svojim potrebam po kmetijskih proizvodih. Stopnja samooskrbe pove, v kolikšni meri domača proizvodnja zadostuje za domačo potrošnjo. V Sloveniji dosegamo višjo stopnjo samooskrbe pri živalskih kot pri rastlinskih proizvodih, največji primanjkljaj pa je pri zelenjavi, krompirju in žitih.

Grafikon 6: Stopnja samooskrbe po vrstah kmetijskih proizvodov, Slovenija

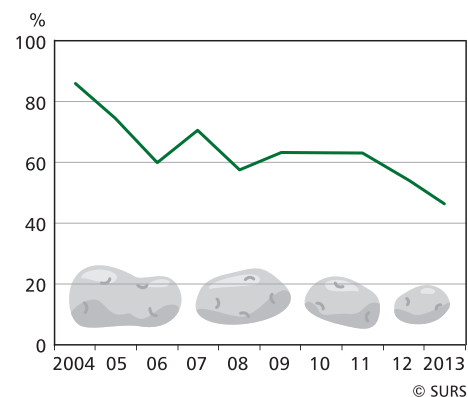

Vira: SURS, KIS

Stalni presežki pri samooskrbi so se v obdobju 2004-2013 pojavljali le pri perutninskem mesu; presežki pri govejem in konjskem mesu ter medu so se pojavili v posameznih letih. Najnižje stopnje samooskrbe so izkazovale bilance zelenjave (stopnja samooskrbe pod 40 %), žit (nad 50 %), krompirja (okoli 60 %) ter prašičjega mesa (v povprečju 60 %).

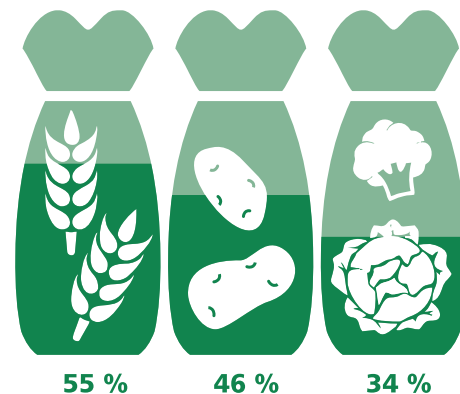
Bilanca krompirja je izkazovala najvišjo stopnjo samooskrbe v letu 2004 (86 %), do leta 2013 pa je padla na 46 %, in sicer zato, ker je bilo zmanjševanje domače proizvodnje krompirja hitrejše od zmanjševanja domače potrošnje krompirja.

Grafikon 7: Stopnja samooskrbe s krompirjem, Slovenija

Vira: SURS, KIS

Infografika 1: Stopnje samooskrbe z žiti, krompirjem in zelenjavo, Slovenija, 2013

Vira: SURS, KIS

3.2 Izvor potrošene hrane

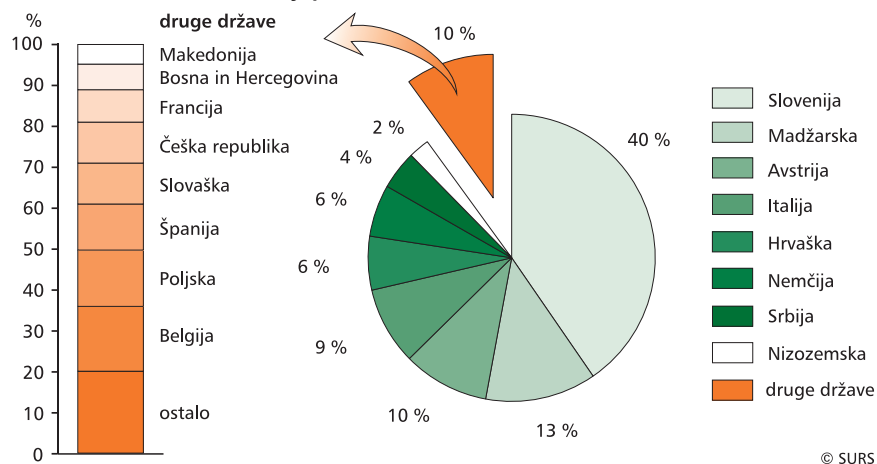

Ali ste vedeli, da ...

... je slovenskega izvora manj kot polovica količine hrane, ki jo potrošimo?

Ocena izvora hrane se pripravi na osnovi predpostavk, da se je celotna količina uvožene hrane potrošila doma in da je vse, kar je Slovenija izvozila, izviralo iz domače proizvodnje. Obenem se predpostavlja, da se uvožena hrana potroši v enakih razmerjih za različne namene (za prehrano, za nadaljnjo predelavo, za industrijo, za krmo).

Grafikon 8: Izvor v Sloveniji potrošene hrane¹⁾, 2013

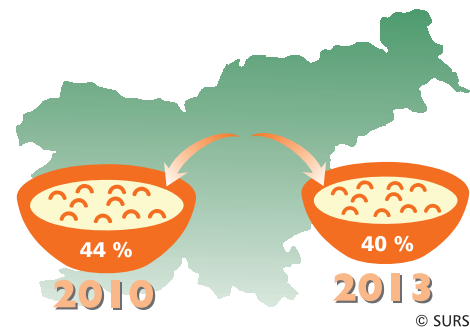
1) Hrana vključuje nabor kmetijskih proizvodov (meso, jajca, žita, krompir, zelenjava, sladkor in riž) v osnovni in predelani obliki.

Vir: SURS

Po oceni Statističnega urada je bilo v letu 2013 v Sloveniji 40 % količine hrane, potrošene v Sloveniji, domačega, slovenskega izvora, preostalih 60 % pa je bila uvožena hrana.

V letu 2013 smo doma potrošili za 4 odstotne točke manj hrane domačega izvora kot v letu 2010 (44 %), za katero je bila tudi pripravljena ocena izvora potrošene hrane. V letu 2013 smo v Sloveniji potrošili nekaj več kot 900.000 ton uvožene hrane; največ te hrane je bilo uvožene iz sosednjih držav.

Infografika 2: Delež potrošene hrane domačega izvora, Slovenija

Vir: SURS

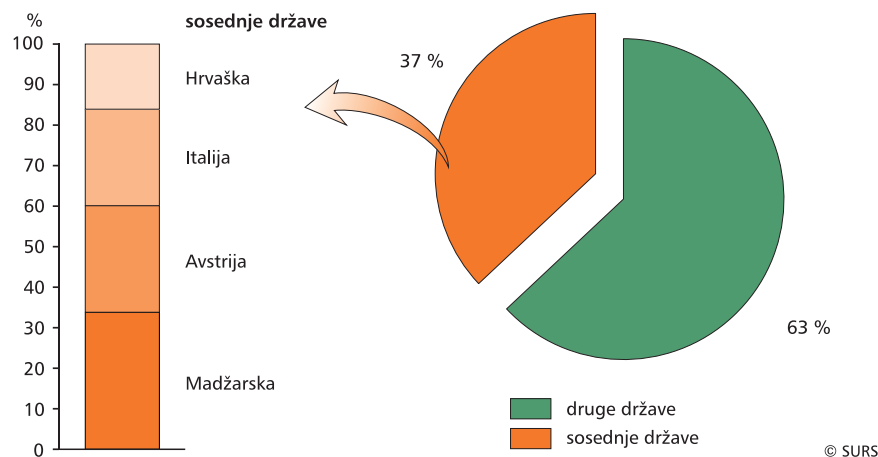

Ali ste vedeli, da ...

... smo v letu 2013 največ hrane uvozili iz sosednjih držav Madžarske, Avstrije, Italije in Hrvaške?

Od uvožene hrane, ki smo jo potrošili v letu 2013, je bilo 37 % uvožene iz sosednjih držav (Madžarske, Avstrije, Italije, Hrvaške).

Grafikon 9: Struktura uvoza potrošene hrane¹⁾, Slovenija, 2013

1) Hrana vključuje nabor kmetijskih proizvodov (meso, jajca, žita, krompir, zelenjava, sladkor in riž) v osnovni in predelani obliki.

Vir: SURS

Madžarskega izvora je bilo 13 % v Sloveniji potrošene uvožene hrane; predvsem smo od tam uvažali žive živali (govedo, prašiče), meso in mesne izdelke, žito in papriko.

Iz Avstrije smo uvozili 10 % potrošene hrane (prašiče ter prašičje meso, trdo pšenico, koruzo, pšenično moko, zdrob ter krompir), ali 146.000 ton hrane.

Iz Italije je bilo uvoženih 9 % v Sloveniji potrošene hrane (zelenjava, testenine, pekarski izdelki in prašičje meso). Nadaljnjih 19 % te hrane je bilo hrvaškega, nemškega, srbskega in nizozemskega izvora.

Iz sosednjih držav smo v letu 2013 uvozili nekaj več kot 560.000 ton hrane.

Tabela 6: Količina iz sosednjih držav uvožene hrane¹⁾, Slovenija

	2013
Madžarska	174,4
Avstrija	146,1
Italija	126,6
Hrvaška	116,5

1) Hrana vključuje nabor kmetijskih proizvodov (meso, jajca, žita, krompir, zelenjava, sladkor in riž) v osnovni in predelani obliki.

Vir: SURS

4 PREHRANJEVALNE NAVADE IN ODNOS DO HRANE

Življenje nam že ponuja vse,
kar potrebujemo za prehrano
in zdravje. Bolj ko preprosto jemo,
bolj smo zdravi.
(Louise L. Hay)

Foto: Donna Currie

Potrošnja kmetijskih proizvodov

Foto: Donna Currie

Odpadna hrana

4.1 Potrošnja kmetijskih proizvodov

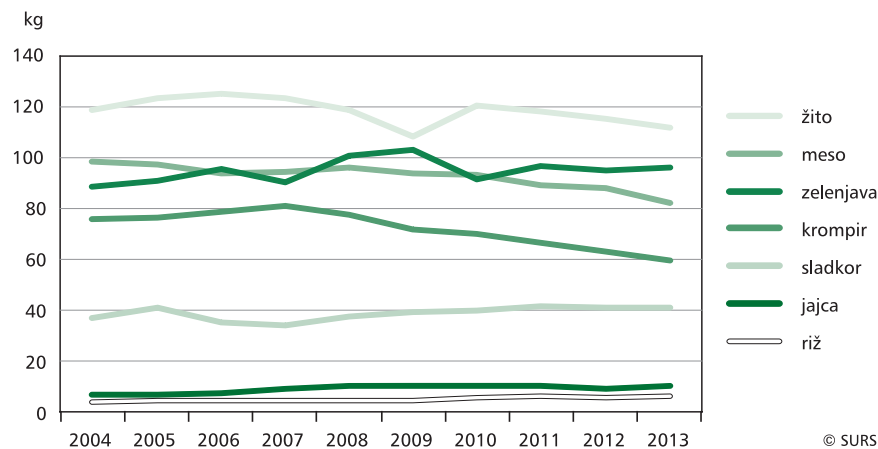

Ali ste vedeli, da ...

... prehranjevalne navade Slovencev po mnenju strokovnjakov večinoma niso dobre?

Strokovnjaki so ugotovili, da otroci in mladostniki uživajo premalo sadja in zelenjave, prepogosto pa uživajo energijsko goste jedi, prigrizke in sladkane pijače. V povprečju zaužijemo še vedno preveč soli in maščob, premalo sadja, predvsem pa premalo zelenjave.

Grafikon 10: Potrošnja kmetijskih proizvodov na prebivalca, Slovenija

Vira: SURS, KIS

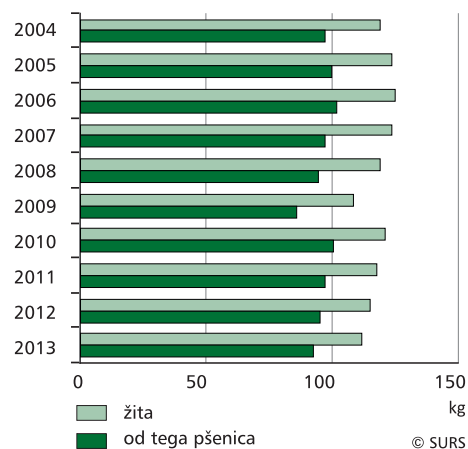
Za splošno populacijo se priporoča od 400 do 650 gramov sadja in zelenjave na dan. Dnevno naj bi zaužili od 3 do 5 enot zelenjave in od 2 do 4 enote sadja.

Enota zelenjave je lahko:

- velika skleda solate (približno 20 dag) surove listnate zelenjave - solata, radič, špinača,
- skodelica (približno 10 dag) kuhane ali surove sesekljane zelenjave - brokoli, cvetača, korenje, zelje,
- dve manjši papriki ali paradižnika (približno 15 dag),
- manjša koleraba ali pesa (približno 10 dag),
- manjša čebula (približno 10 dag).

Statistični izračuni kažejo, da se potrošnja žit na prebivalca v obdobju 2004–2013 ni bistveno spreminjala. Dnevna potrošnja mesa in krompirja se je v tem obdobju zmanjšala, spodbudno pa je dejstvo, da se je dnevna potrošnja zelenjave v tem obdobju povečala.

Grafikon 11: Potrošnja žit na prebivalca, Slovenija

Vira: SURS, KIS

Tabela 7: Dnevna potrošnja kmetijskih proizvodov na prebivalca, Slovenija kg

	2004	2013
Žito	0,327	0,308
Meso	0,270	0,225
Jajca	0,017	0,028
Krompir	0,208	0,163
Zelenjava	0,244	0,264
Beli sladkor in med	0,106	0,112

Vira: SURS, KIS

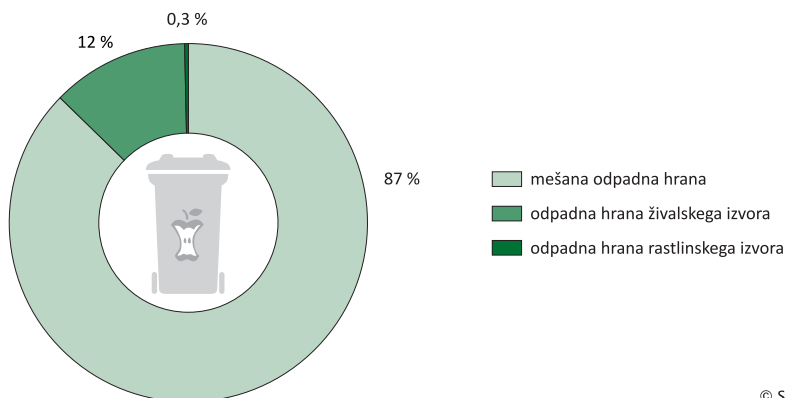
4.2 Odpadna hrana

*Ali ste vedeli, da ...
... se količina nastale odpadne hrane zmanjšuje?*

Količina nastale odpadne hrane se je v obdobju 2008–2013 v Sloveniji zmanjšala za 63 %; v letu 2008 smo je proizvedli okoli 400.000 ton, v letu 2013 pa okoli 149.000 ton.

Grafikon 12: Struktura nastale odpadne hrane¹⁾²⁾, Slovenija, 2013

1) Preračun za leto 2013 je pripravljen na osnovi začasnih podatkov.

2) Seštevek vrednosti izjemoma ne prikazuje vrednosti 100.

Viri: SURS, ARSO, MOP

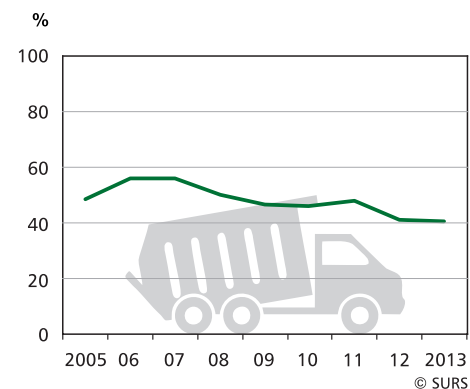
Večino odpadne hrane je v letu 2013 predstavljala mešana odpadna hrana, in sicer 87 % (v to vrsto odpadne hrane spadajo mešani komunalni odpadki, biorazgradljivi kuhinjski odpadki, jedilno olje in maščobe ter odpadki z živilskih trgov). Odpadna hrana živalskega izvora je predstavljala 12 %, hrana rastlinskega izvora pa manj kot 1 % količine vse nastale odpadne hrane.

Velik delež odpadne hrane nastaja v gospodinjstvih in se zbira z javnim odvozom; od leta 2005 je delež v gospodinjstvih zbrane odpadne hrane znašal večinoma od 45 % do 55 % vse nastale odpadne hrane, v letu 2013 pa se je nekoliko zmanjšal (na 41 %).

Količina odpadne hrane iz gospodinjstev, ki se zbere z javnim odvozom, se je v opazovanem obdobju zmanjšala za 69 %; v letu 2013 se je zbralo okoli 60.700 ton odpadne hrane, v 2005 pa 198.000 ton.

V letu 2013 je prebivalec Slovenije proizvedel povprečno 72 kg odpadne hrane ali skoraj 64 % manj kot v letu 2008 (197 kg na prebivalca).

Grafikon 13: Delež z javnim odvozom zbrane odpadne hrane iz gospodinjstev od vse nastale odpadne hrane¹⁾, Slovenija

1) Preračun za leto 2013 je pripravljen na osnovi začasnih podatkov.

Viri: SURS, ARSO, MOP

Infografika 3: Količina nastale odpadne hrane na prebivalca¹⁾, Slovenija

1) Preračun za leto 2013 je pripravljen na osnovi začasnih podatkov.

Viri: SURS, ARSO, MOP

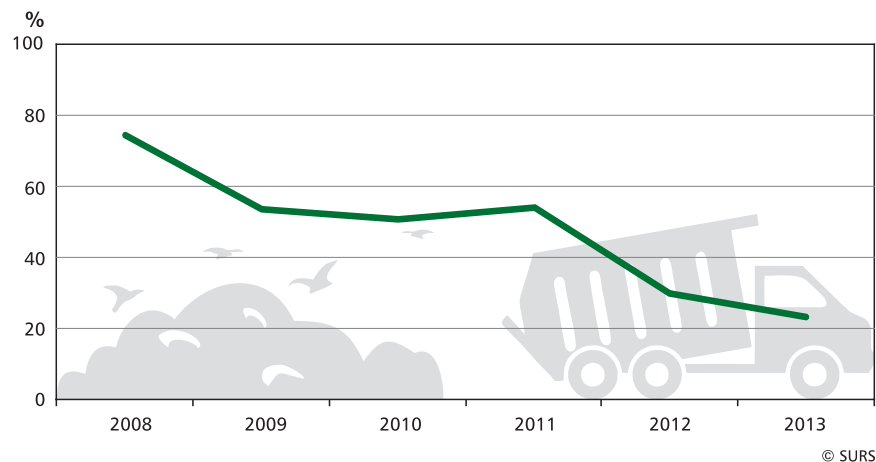

Ali ste vedeli, da ...

... pri odlaganju odpadne hrane nastajajo toplogredni plini, predvsem metan?

Z okoljskega vidika je zelo pomembno, kako se ravna z odpadno hrano. Zmanjševanje količine odložene odpadne hrane (na odlagališčih) neposredno prispeva k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov.

Grafikon 14: Delež na odlagališča odložene odpadne hrane od vse nastale odpadne hrane¹⁾, Slovenija

1) Preračun za leto 2013 je pripravljen na osnovi začasnih podatkov.

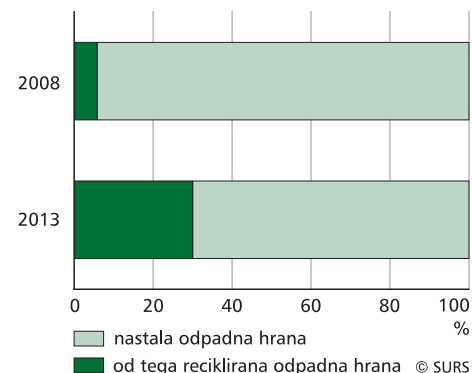
Viri: SURS, ARSO, MOP

Količina odpadne hrane, ki se odloži na odlagališčih, se zmanjšuje, kar kaže, da se naš odnos do hrane in do okolja počasi izboljšuje. V letu 2013 se je odložilo okoli 35.000 ton, v letu 2008 pa okoli 297.000 ton odpadne hrane. Delež odložene odpadne hrane se je v Sloveniji v obdobju 2008–2013 zmanjšal s 74 % na 23 %.

Delež reciklirane odpadne hrane od vse nastale odpadne hrane se je v tem obdobju povečal za 24 odstotnih točk; v letu 2013 je znašal 30 %.

Z recikliranjem (ki zajema tudi kompostiranje) je bilo v letu 2013 predelanih okoli 44.200 ton odpadne hrane ali dvakrat več kot v letu 2008.

Grafikon 15: Delež reciklirane odpadne hrane od vse nastale odpadne hrane¹⁾²⁾, Slovenija

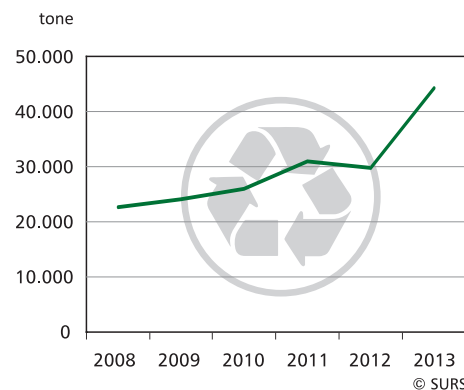

1) Preračun za leto 2013 je pripravljen na osnovi začasnih podatkov.

2) Recikliranje zajema tudi kompostiranje.

Viri: SURS, ARSO, MOP

Grafikon 16: Količina reciklirane odpadne hrane¹⁾, Slovenija

1) Recikliranje zajema tudi kompostiranje.

Viri: SURS, ARSO, MOP

5 NAKUPOVALNE NAVADE

Hrana izraža našo povezanost z zemljo.
Vsak grizljaj vsebuje življenje sonca
in zemlje. Do katere mere se nam
hrana razkrije, je odvisno od nas samih.
(Thich Nhat Hanh)

Trgovina na drobno in cene hrane

Izdatki gospodinjstev

Potrošnja kupljene hrane

Spletno nakupovanje

5.1 Trgovina na drobno in cene hrane

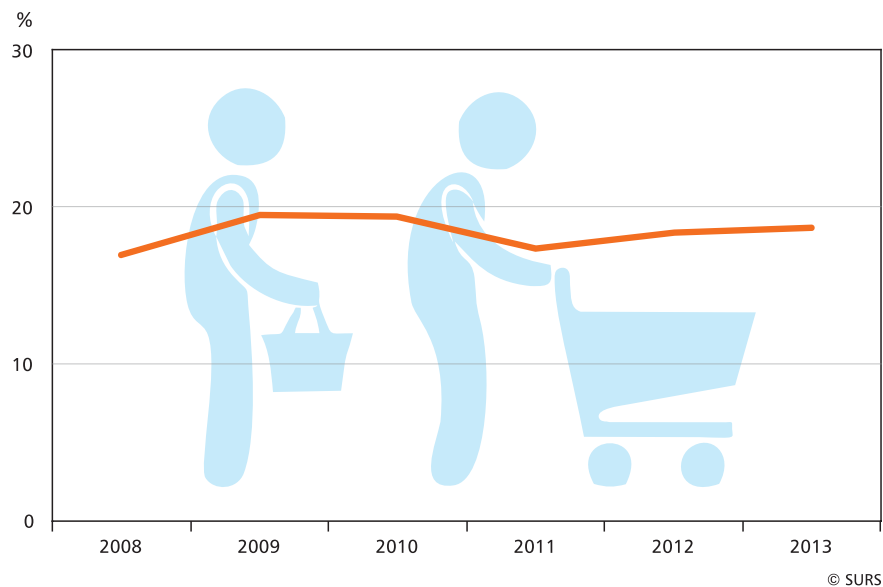

Ali ste vedeli, da ...

... podjetja, ki opravljajo dejavnost trgovine na drobno, ustvarijo s prodajo hrane okoli petino vsega prihodka od prodaje blaga na leto?

Podjetja, ki so v obdobju 2008–2013 opravljala dejavnost trgovine na drobno, so ustvarila s prodajo hrane letno nad 2 milijardi EUR prihodka ali okoli petino vsega prihodka od prodaje blaga (v letu 2013 pa 19 %).

Grafikon 17: Delež prihodka od prodaje hrane v celotnem prihodku od prodaje blaga, Slovenija

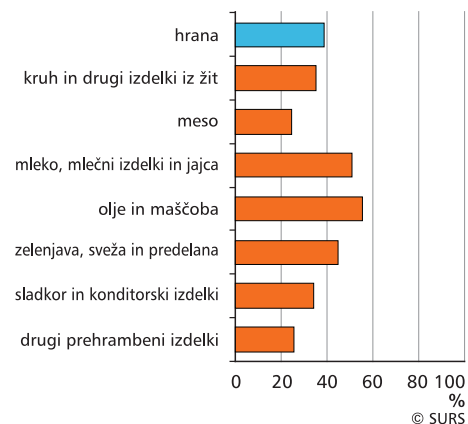

Vir: SURS

Ta podjetja so v navedenem obdobju ustvarila letno okoli 12 milijard EUR prihodka od celotne prodaje blaga (v letu 2013: 11,5 milijarde EUR).

Drobnoprodajne cene v skupini hrana so se v Sloveniji v obdobju 2004–2013 v povprečju zvišale za 39 %; najizraziteje so se zvišale cene v skupinah olja in maščobe (za 56 %), mleko, mlečni izdelki in jajca (za 51 %) ter zelenjava (za 45 %).

Grafikon 18: Rast drobnoprodajnih cen skupin hrane, Slovenija, 2004–2013

Vir: SURS

5.2 Izdatki gospodinjstev

Ali ste vedeli, da ...

... povprečno gospodinjstvo porabi letno več kot 2.000 EUR denarnih sredstev za nakup hrane?

Materialni položaj prebivalstva, pa tudi spremembe nakupovalnih navad se odražajo tudi v strukturi potrošenega dohodka. Za nakup hrane, ki predstavlja pomemben delež izdatkov za življenjske potrebščine, so gospodinjstva v obdobju 2004–2012 porabila povprečno več kot 2.000 EUR denarnih sredstev letno, to je okoli 12 % vseh potrošenih denarnih sredstev.

Tabela 8: Višina v povprečju potrošenih denarnih sredstev gospodinjstev za nakup hrane, Slovenija

	EUR	
	Povprečno na gospodinjstvo	Povprečno na člana gospodinjstva
2004	2.282	838
2005	2.250	841
2006	2.295	866
2007	2.365	898
2008	2.590	1.001
2009	2.498	977
2010	2.569	1.016
2011
2012	2.472	985

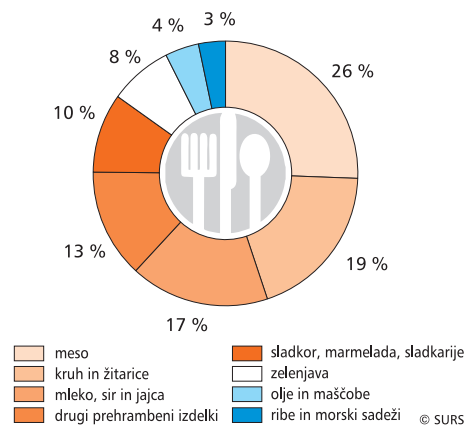
... ni podatka

Vir: SURS

Slovenska gospodinjstva so v letu 2012 za nakup hrane v povprečju vsak mesec potrošila okoli 200 EUR (ali 2.472 EUR v celem letu); celoten znesek, ki so ga potrošila v tem letu, pa je znašal 19.250 EUR.

Največji delež sredstev, namenjenih za nakup živil, so gospodinjstva v tem letu potrošila za nakup mesa (26 % ali 631 EUR). Za nakup kruha in žitaric so v tem letu potrošila 476 EUR ali 19 % od vseh denarnih sredstev za hrano, za nakup mleka, sira in jajc 17 %, za sladkor in sladkarije pa 10 %.

Grafikon 19: Struktura v povprečju potrošenih denarnih sredstev gospodinjstev za nakup živil, Slovenija, 2012

Vir: SURS

Ali ste vedeli, da ...

... porabijo slovenska gospodinjstva za nakup hrane in brezalkoholnih pijač v povprečju okoli 14 % vseh denarnih sredstev za življenjske potrebščine?

Slovenska gospodinjstva so za nakup hrane in brezalkoholnih pijač v obdobju od 2004 do 2012 porabila na leto v povprečju nekaj več kot 2.500 EUR ali okoli 14 % vseh denarnih sredstev.

Tabela 9: Povprečni znesek denarnih sredstev gospodinjstev, potrošenih za nakup hrane in brezalkoholnih pijač, po kvintilih^{1) 2)}, Slovenija

	Kvintili - SKUPAJ	1. kvartil	2. kvartil	3. kvartil	4. kvartil	5. kvartil
		EUR				
2004	2.529	1.517	2.125	2.629	2.937	3.434
2005	2.489	1.497	2.085	2.616	2.865	3.378
2006	2.541	1.487	2.159	2.600	2.972	3.485
2007	2.621	1.638	2.211	2.693	3.042	3.522
2008	2.866	1.835	2.452	2.884	3.310	3.851
2009	2.768	1.786	2.384	2.786	3.199	3.683
2010	2.848	1.802	2.482	2.794	3.282	3.880
2011
2012	2.751	1.853	2.405	2.768	3.089	3.638

... ni podatka

1) V povprečju potrošena sredstva ne vključujejo denarne vrednosti lastne proizvodnje.

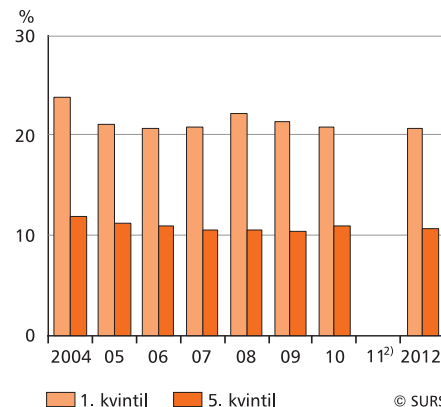
2) 1. kvartil predstavlja petino gospodinjstev z najnižjim dohodkom, 5. kvartil pa petino gospodinjstev z najvišjim dohodkom.

Vir: SURS

Primerjava gospodinjstev, razdeljenih po višini dohodka v pet razredov (kvartilov), je pokazala, da so gospodinjstva z najvišjimi dohodki potrošila letno za nakup hrane in brezalkoholnih pijač največ sredstev med vsemi, okoli 3.500 EUR; v strukturi izdatkov teh gospodinjstev pa so ta sredstva predstavljala najmanjši delež (v letu 2012: 11 %).

Gospodinjstva v najnižjem dohodkovnem razredu so za hrano in brezalkoholne pijače potrošila bistveno manj sredstev, letno v povprečju okoli 1.500 EUR, vendar pa so ti njihovi izdatki predstavljali največji delež (nad 20 %) v strukturi vseh izdatkov.

Grafikon 20: Povprečni delež za nakup hrane in brezalkoholnih pijač potrošenih denarnih sredstev gospodinjstev v 1. in 5. kvintilu¹⁾, Slovenija

1) V povprečju potrošena sredstva ne vključujejo denarne vrednosti lastne proizvodnje.

2) ... ni podatka

Vir: SURS

5.3 Potrošnja kupljene hrane

*Ali ste vedeli, da ...
... potrošimo čedalje manj kruha in peciva?*

V letu 2012 je član slovenskega gospodinjstva kupil in potrošil povprečno 34 kg kruha in peciva, 8 kg sladkorja, 5 kg govejega mesa, 4 kg zelene solate in 5 kg jajc, 50 litrov mleka in 11 litrov olja.

Tabela 10: Potrošnja kupljenih živil na člana gospodinjstva, Slovenija

	Kruh in pecivo	Goveje meso	Mleko	Jajca	Jedilno olje	Zelena solata	Sladkor
							kg/l
2004	50,0	9,2	65,6	5,4	11,4	4,8	12,4
2005	46,1	8,9	62,6	5,0	11,0	5,1	10,9
2006	42,3	8,9	59,0	4,9	10,6	5,0	10,1
2007	39,0	8,8	57,8	4,7	10,3	5,0	10,0
2008	38,6	8,4	58,9	4,9	10,2	4,9	10,6
2009	37,9	7,7	57,2	4,8	9,7	4,9	9,9
2010	38,6	7,5	57,7	4,8	9,1	4,7	9,8
2011
2012	34,2	4,9	50,0	4,5	10,5	3,5	8,0

... ni podatka

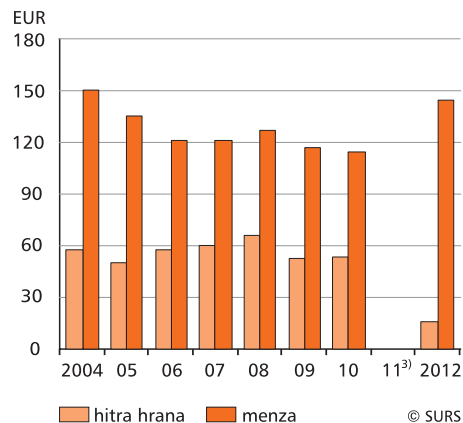
Vir: SURS

Letna potrošnja sladkorja se je v obdobju 2004–2013 zmanjšala za 36 % (z 12 kg na 8 kg na člana gospodinjstva), potrošnja kruha in peciva pa za 32 % (s 50 kg na 34 kg na člana gospodinjstva).

Slovenska gospodinjstva so v tem obdobju potrošila za nakup hrane in pijač v menzah povprečno okoli 120 EUR na leto ali 0,7 % potrošenih denarnih sredstev na leto.

Za nakup hitre hrane (ta vključuje tudi pijače) so potrošila povprečno 50 EUR. V letu 2012 so potrošila manj, in sicer 16 EUR.

Grafikon 21: Povprečna potrošnja denarnih sredstev gospodinjstev za nakup hitre hrane in hrane v menzah¹⁾²⁾, Slovenija

1) Upoštevana je tudi pijača.

2) V 2012 je bila izvedena prenovljena Anketa o porabi v gospodinjstvih, zato podatki za 2012 metodološko niso najbolj primerljivi s podatki za prejšnja leta.

3) ... ni podatka

Vir: SURS

5.4 Spletno nakupovanje

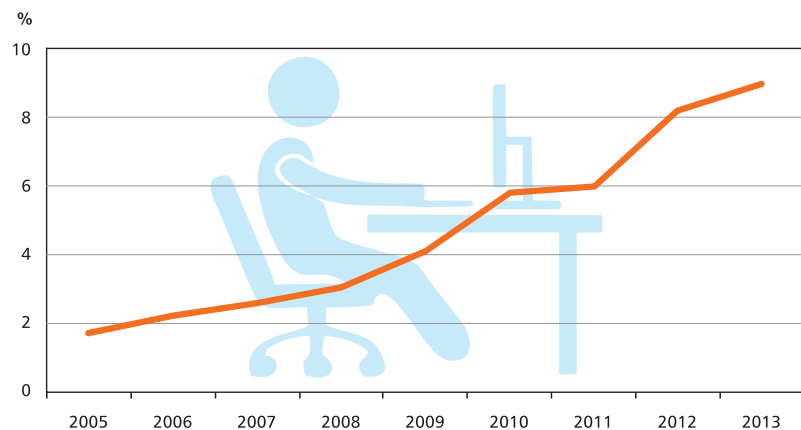

Ali ste vedeli, da ...

... se pri nakupovanju hrane najizraziteje spreminjajo navade dijakov?

Novije spremembe v naših nakupovalnih navadah se odražajo v deležu oseb, starih od 16 do 74 let, ki so kupovale hrano prek spletne trgovine; delež teh oseb je od leta 2005 naraščal in v letu 2013 dosegel 9 %.

Grafikon 22: Delež spletnih kupcev hrane, 16–74 let, Slovenija

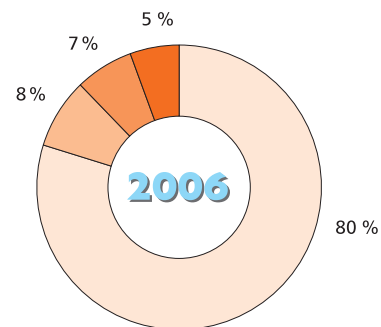
Vir: SURS

© SURS

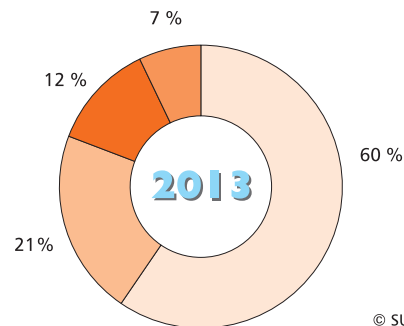
Med spletnimi kupci hrane je bilo v obdobju 2006–2013 največ zaposlenih oseb, vendar se je njihov delež v tem obdobju zmanjšal za 20 odstotnih točk, z 80 % na 60 %.

V opazovanem obdobju so najizraziteje spremenili svoje nakupovalne navade dijaki. Delež dijakov med spletnimi kupci hrane se je namreč najhitreje povečeval, in sicer za 13 odstotnih točk, na 21 % v letu 2013.

Grafikon 23: Strukturi spletnih kupcev hrane, 16–74 let, Slovenija

zaposleni
dijaki
upokojeni
drugi

Vir: SURS

© SURS

6 EKONOMSKA DOSEGLJIVOST HRANE

Vidimo in okusimo lahko celo veselje
v enem samem koščku kruha!
(Thich Nhat Hanh)

Kupna moč zaposlenih oseb

Vrednost delovne ure

Delovni čas, potreben za nakup sestavin obroka hrane

6.1 Kupna moč zaposlenih oseb

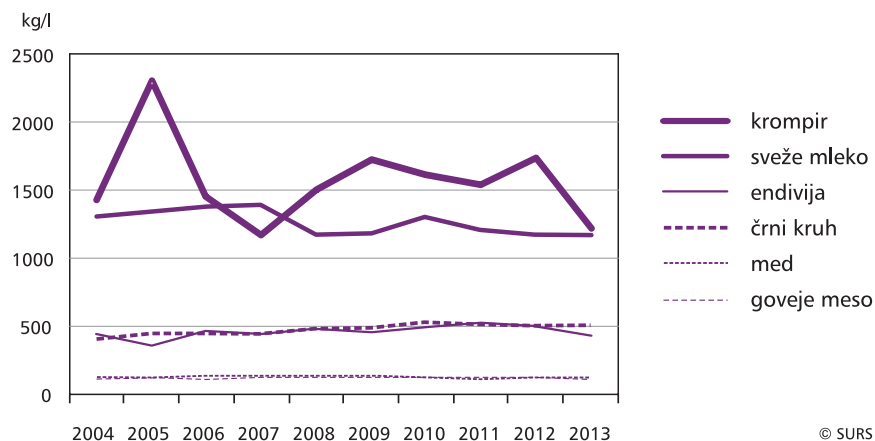

Ali ste vedeli, da ...

... za nakup nekaterih živil delamo čedalje dlje, za nakup nekaterih drugih pa čedalje manj časa?

Oseba, zaposlena v Sloveniji, bi si lahko v letu 2013 s svojo povprečno plačo kupila 1.216 kg krompirja (15 % manj kot v 2004), ali 1.173 litrov svežega mleka (10 % manj kot v 2004), ali 426 kg endivije (5 % manj kot v 2004), ali 501 kg črnega kruha (24 % več kot v letu 2004), ali približno enako količino medu in govejega mesa kot v letu 2004 (118 kg medu in 108 kg govejega mesa).

Grafikon 24: Kupna moč zaposlenih oseb, Slovenija

Vir: SURS

Za nakup kilograma črnega kruha in litra jedilnega olja smo v letu 2013 delali povprečno od 10 % do 20 % manj časa kot v letu 2004. V letu 2013 smo:

- za kilogram črnega kruha delali povprečno 20 minut
- za liter jedilnega olja pa 21 minut.

Za nakup kilograma svežih postrvi, jabolk, krompirja in endivije smo v letu 2013 delali povprečno od 6 % do 20 % več časa kot v letu 2004. V letu 2013 smo:

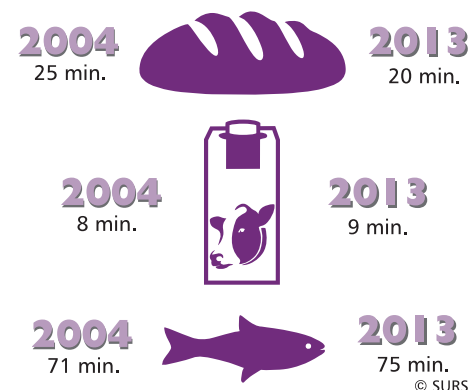
- za kilogram krompirja delali povprečno 8 minut,
- za liter svežega mleka povprečno 9 minut,
- za kilogram jabolk povprečno 14 minut,
- za kilogram svežih postrvi povprečno 1 uro in 15 minut.

Tabela 11: Delovni čas, potreben za nakup nekaterih izbranih živil, Slovenija

	Goveje meso	Krompir	Endivija	Med
2004	93	7	23	85
2005	86	4	28	82
2006	90	7	21	79
2007	86	9	23	75
2008	82	7	21	74
2009	85	6	22	77
2010	80	6	21	81
2011	82	7	19	89
2012	86	6	20	83
2013	93	8	24	85

Vir: SURS

Infografika 4: Delovni čas, potreben za nakup nekaterih izbranih živil, Slovenija

Vir: SURS

6.2 Vrednost delovne ure

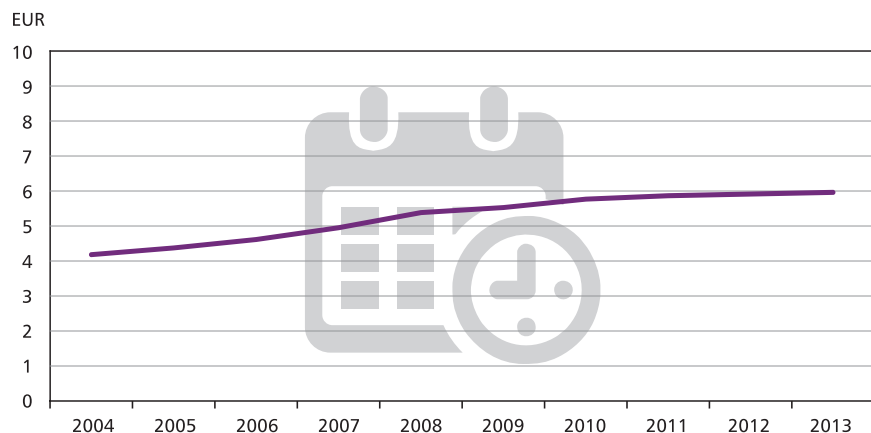

Ali ste vedeli, da ...

... se vrednost povprečne delovne ure zvišuje, da pa smo kljub temu za znesek, zaslužen v enem delovnem dnevu, lahko v letu 2009 kupili več kot v letu 2013?

Povprečna mesečna neto plača in vrednost delovne ure sta v Sloveniji v obdobju 2004–2013 naraščali; mesečna neto plača je v letu 2013 znašala povprečno 997 EUR, delovna ura pa je bila v tem letu vredna povprečno 6 EUR.

Grafikon 25: Vrednost povprečne delovne ure, Slovenija

Vir: SURS

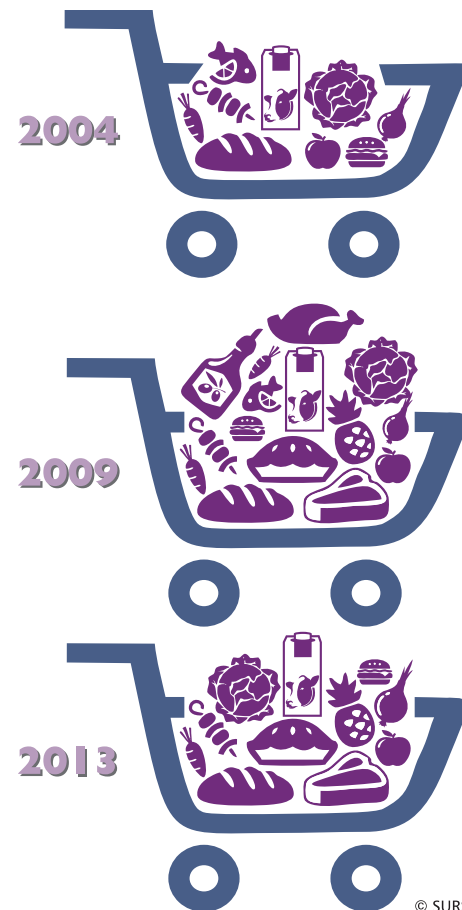
© SURS

Z zaslužkom enega delovnega dne smo lahko v letu 2004 v nakupovalni voziček naložili 1 kg črnega kruha, 1 kg belega riža, 1 kg govejega mesa, 1 kg sveže postrvi, 1 kg jabolok, 1 kg krompirja, 1 kg endivije, 100-gramski zavitek kave, zavitek čaja ter 1 l mleka, 1 l jedilnega olja in 1 l medu.

V letu 2009 smo z dnevnim zaslužkom poleg teh živil lahko kupili še 1 kg testenin iz bele moke in 1 kg hrušk, v letu 2013 pa poleg živil, ki smo jih lahko kupili v letu 2004, še 1 kg banan.

Primerjava med leti 2004, 2009 in 2013 pokaže, da smo z zaslužkom enega delovnega dne lahko nakupili največ različnih živil v letu 2009.

Infografika 5: Vrednost zaslužka enega delovnega dne, Slovenija

Vir: SURS

© SURS

6.3 Delovni čas, potreben za nakup sestavin obroka hrane

Ali ste vedeli, da ...

... zaslužek za nakup nekaterih sestavin, izbranih za obrok hrane, ustvarimo v čedalje krajšem času?

Za nakup sestavin zajtrka, ki ga sestavljajo žemlja, jajce in kava, smo v letu 2013 delali povprečno 15 % manj časa kot v letu 2004. V letu 2004 smo potrebni denar za nakup omenjenih sestavin zaslužili povprečno v uri in 42 minutah, v letu 2013 pa povprečno v uri in 26 minutah.

Infografika 6: Delovni čas, potreben za nakup sestavin obroka hrane, Slovenija

Vir: SURS

Če smo za zajtrk raje pojedli žemljo z marmelado in popili čaj, smo morali za tak zajtrk v letu 2013 prav tako delati povprečno manj časa kot v letu 2004. Za nakup teh sestavin smo v letu 2004 delali uro in 4 minute, v letu 2013 pa 48 minut.

Za kosilo, ki so ga sestavljali sveža postrv, krompir, sveži paradižnik in jabolka, smo v letu 2004 delali povprečno uro in 51 minut, v letu 2013 pa uro in 57 minut ali 6 % več časa.

7 ALI VESTE?

Od leta 2007, ko je prenehala obratovati Tovarna sladkorja Ormož, ne pridelujemo več sladkorne pese.

V strukturi uvoza kmetijskih proizvodov sta se najbolj povečala deleža zelenjave in mesa.

V strukturi izvoza kmetijskih proizvodov se je najbolj povečal delež žit.

Domača potrošnja zelenjave se povečuje.

Potrošnja krompirja za prehrano se je zmanjšala.

V Sloveniji je pri samooskrbi največji primanjkljaj pri zelenjavi, krompirju in žitih.

Slovenskega izvora je manj kot polovica količine hrane, ki jo potrošimo.

V letu 2013 smo največ hrane uvozili iz sosednjih držav Madžarske, Avstrije, Italije in Hrvaške.

Prehranjevalne navade Slovencev po mnenju strokovnjakov večinoma niso dobre.

Količina nastale odpadne hrane se zmanjšuje.

Pri odlaganju odpadne hrane nastajajo toplogredni plini, predvsem metan.

Podjetja, ki opravljajo dejavnost trgovine na drobno, ustvarijo s prodajo hrane okoli petino vsega prihodka od prodaje blaga na leto.

Povprečno gospodinjstvo porabi letno več kot 2.000 EUR denarnih sredstev za nakup hrane.

Slovenska gospodinjstva porabijo za nakup hrane in brezalkoholnih pijač v povprečju okoli 14 % vseh denarnih sredstev za življenjske potrebščine.

Kruha in peciva potrošimo čedalje manj.

Pri nakupovanju hrane se najizraziteje spreminjajo navade dijakov.

Za nakup nekaterih živil delamo čedalje dlje, za nakup nekaterih drugih pa čedalje manj časa.

Vrednost povprečne delovne ure se zvišuje, kljub temu pa smo za znesek, zaslužen v enem delovnem dnevu, lahko v letu 2009 kupili več kot v letu 2013.

Zaslужek za nakup nekaterih sestavin, izbranih za obrok hrane, ustvarimo v čedalje krajšem času.

DEFINICIJE NEKATERIH UPORABLJENIH POJMOV

Domača proizvodnja vključuje količino vseh uporabnih proizvodov, proizvedenih v državi v določenem referenčnem obdobju, ne glede na vrsto potrošnje. Nepospravljen pridelek in izgube ob spravilu ter prevozu pridelka do gospodarstva se ne upoštevajo kot proizvodnja.

Domača potrošnja vključuje količine, ki se lahko potrošijo za različne namene; za prehrano v predelani ali nepredelani obliki, za industrijsko potrošnjo, za nadaljnjo predelavo ter za krmo (prehrano živali ali za proizvodnjo krmil). Vključuje tudi semena, ki se potrošijo za naslednji proizvodni cikel ter izgube, ki so nastale med skladiščenjem, med prevozom, v predelavi in pripravi za trg.

Drobnoprodajna cena (DPC) je končna prodajna cena, ki jo plačajo potrošniki za nakup izdelkov ali storitev za široko porabo. Vsebuje tudi predpisani davek in druge dajatve.

Gospodinjstvo je skupnost oseb, ki skupaj stanujejo in skupaj porabljajo svoje prejemke za osnovne življenjske potrebe (stanovanje, hrano in drugo), ali samska oseba, ki živi sama in sredstva porablja samostojno.

Javni odvoz odpadkov je dejavnost, ki jo v javnem interesu opravljajo pristojne občinske gospodarske javne službe (komunalna in druga podjetja, ki so za opravljanje te dejavnosti pooblaščen ali imajo zanjo dovoljenje ali koncesijo).

Komunalni odpadki je odpadki iz gospodinjstva ali njemu po naravi ali sestavi podoben odpadki iz proizvodnje, trgovine, storitvene ali druge dejavnosti.

Kupna moč je količina blaga in storitev, ki jih je mogoče kupiti z dano količino denarja. Kupna moč posameznika je odvisna od višine plače in od gibanja cen.

Odpadna hrana so vse neuporabljene količine hrane, ki se lahko zavržejo, odložijo ali ponovno predelajo.

Potrošena sredstva obsegajo izdatke za življenjske potrebščine (potrošni izdatki), izdatke za stanovanje, hišo (nakup, prenova...), in druge izdatke (davki, samoprispevki, varčevanje, prostovoljno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, denarni prenos...).

Potrošnja na prebivalca je izračunana kot razmerje med potrošnjo za prehrano in številom prebivalcev.

Predelava odpadkov so postopki, določeni v Prilogi 2 Uredbe o ravnanju z odpadki (Uradni list RS, št. 103/2011), in drugi postopki, katerih glavni rezultat je, da se odpadki koristno uporabijo v obratu, v katerem so bili predelani, ali v drugih gospodarskih dejavnostih, tako da nadomestijo druge materiale, ki bi se sicer uporabili za izpolnitev določene funkcije, ali so pripravljene za izpolnitev te funkcije. Za predelavo odpadkov se šteje tudi priprava odpadkov za ponovno uporabo, recikliranje snovi v odpadkih, njihov sežig ali sosežig z energetsko izrabo in predelava v gorivo. Sežiganje komunalnih in drugih odpadkov z namenom, da se odstarnijo, ni predelava odpadkov.

Recikliranje je postopek predelave, v katerem se odpadne snovi ponovno predelajo v proizvode, materiale ali snovi za prvotni ali drug namen. Opredelitev vključuje tudi ponovno predelavo organskih snovi, ne vključuje pa energetske predelave in ponovne predelave v materiale, ki se bodo uporabili kot gorivo ali za zasipanje.

Spremembe v zalogah vključujejo vse neuporabljene količine kmetijskih proizvodov ne glede na to, kje se te nahajajo. Predstavljajo razliko med zalogami na koncu in zalogami na začetku referenčnega obdobja.

Stopnja samooskrbe kaže, v kolikšni meri domača proizvodnja (iz domačega osnovnega proizvoda) zadošča za domačo potrošnjo (potrošnjo za krmo, za prehrano in za potrošnjo v industriji).

KRATICE

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
KIS	Kmetijski inštitut Slovenije

MERSKE ENOTE

%	odstotek
dag	dekagram
EUR	evro
kg	kilogram
kg/l	kilogram ali liter
min.	minuta
t	tona

METODOLOŠKA POJASNILA

Bilance proizvodnje in potrošnje kmetijskih proizvodov so informacije o ponudbi in povpraševanju za določen kmetijskih pridelok ali skupino pridelkov za določeno obdobje in se nanašajo na državo kot celoto. Z njimi spremljamo tržna gibanja, strukturo in razvoj posameznih trgov kmetijskih proizvodov. Pripravljajo se za koledarsko ali tržno leto, in sicer na osnovi enotne Eurostatove metodologije in Eurostatovih seznamov kod kombinirane nomenklature carinske tarife ter ob upoštevanju tehničnih koeficientov za preračun predelanih proizvodov v ekvivalente. So sinteza velikega števila različnih statističnih in drugih podatkov s področja kmetijstva in živilske industrije.

Pri **oceni izvora hrane**, potrošene v Sloveniji, je bil v »hrano« vključen celoten nabor osnovnih in predelanih proizvodov za meso, jajca, žita, krompir, zelenjavo, sladkor in riž (povzeto iz nacionalnih bilanc proizvodnje in potrošnje). Ocena je bila pripravljena na osnovi razpoložljivih podatkov o količinah domače proizvodnje ter uvoza (po državah porekla blaga) za potrošnjo. Količinski podatki iz zunanje trgovine o predelanih proizvodih so bili preračunani v ekvivalente osnovnega proizvoda. Pri tem so bili uporabljeni isti koeficienti, ki se uporabljajo pri izdelavi bilanc (npr. za preračun testenin v ekvivalent zrnja v bilanci za žita), nato pa so bili podatki agregirani po državah.

Ocena izvora »hrane« za Slovenijo je bila pripravljena na osnovi predpostavk, da se je celotna količina uvožene hrane potrošila doma in da je vse, kar je Slovenija izvozila, prišlo iz domače proizvodnje. Obenem je bila upoštevana predpostavka, da se uvožena hrana potroši za različne namene v enakih razmerjih (potrošnja za prehrano, za nadaljnjo predelavo, za industrijo, za krmo).

Odpadna hrana so vse neporabljene količine hrane, ki se lahko zavržejo, odložijo ali ponovno predelajo. Za prikaz podatkov o odpadni hrani je bil pripravljen izbor odpadkov iz Klasifikacijskega seznama odpadkov iz Priloge 7 k Uredbi o ravnanju z odpadki (Uradni list RS, št. 103/2011). Odpadki so razvrščeni po skupinah glede na izvor nastanka. Vsak odpadek ima poleg natančno opredeljenega imena določeno še šestmestno klasifikacijsko številko.

Med odpadno hrano so bile uvrščene naslednje vrste odpadkov:

- 02 01 02 Odpadna živalska tkiva (iz kmetijstva, vrtnarstva, ribogojstva, gozdarstva, lova in ribištva)
- 02 01 03 Odpadna rastlinska tkiva (iz kmetijstva, vrtnarstva, ribogojstva, gozdarstva, lova in ribištva)
- 02 02 02 Odpadna živalska tkiva (iz priprave in predelave mesa, rib in drugih živil živalskega izvora)
- 02 03 01 Mulji iz pranja, čiščenja, lupljenja, centrifugiranja in ločevanja (iz priprave in predelave sadja, vrtnin, žitaric, jedilnih olj; iz konzerviranja; iz proizvodnje kvasa; iz priprave in fermentacije melase)
- 20 01 08 Biorazgradljivi kuhinjski odpadki (komunalni odpadki)
- 20 01 25 Jedilno olje in maščobe (komunalni odpadki)
- 20 03 01 Mešani komunalni odpadki
- 20 03 02 Odpadki iz živilskih trgov.

Osnovna vrednost je bila pri mešanih komunalnih odpadkih (20 03 01) in pri odpadkih z živilskih trgov (20 03 02) preračunana s pretvorbenim faktorjem (ustreznim deležem, ki predstavlja oceno dejanske količine odpadne hrane). Pri mešanih komunalnih odpadkih (20 03 01) je bil za obdobje 2005–2008 uporabljen 40-odstotni pretvorbeni delež, za obdobje 2009–2010 21-odstotni pretvorbeni delež, za obdobje 2011–2013 pa 17-odstotni pretvorbeni delež. Pri odpadkih z živilskih trgov je bil za obdobje 2005–2013 uporabljen 60-odstotni pretvorbeni delež. Preračuni za leto 2013 so pripravljene na osnovi začasnih podatkov.

Podatki o potrošnji gospodinjstev se pridobivajo z **Anketo o porabi v gospodinjstvih (APG)**. Ta anketa se je v obdobju od 1997 do 2011 izvajala letno, na vzorcu okoli 2.000 gospodinjstev. V skladu s prvotno metodologijo so se podatki treh zaporednih let (npr. 2009–2011) preračunali na srednje leto (2010) kot referenčno leto za objavo podatkov. V letu 2012 je bila anketa prenovljena in izvedena na večjem vzorcu (okoli 7.000 gospodinjstev), z namenom, da se zagotovijo zanesljivejši podatki o potrošnji sredstev gospodinjstev. Po novi metodologiji se podatki ne združujejo več. Prikazani podatki se tako nanašajo na leto, v katerem se anketa izvede.

VIRI IN LITERATURA

Okolje, energetika in transport. (2011). *Zbirka Brošure*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

O kmetijstvu doma in drugje po EU. (2013). *Zbirka Brošure*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

Demografsko in socialno področje: Prebivalstvo. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 16. 6. 2014 s spletne strani http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp

Demografsko in socialno področje: Trg dela. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 14. 7. 2014 s spletne strani http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/07_trg_dela/10_place/01_07010_place/01_07010_place.asp

Demografsko in socialno področje: Življenjska raven. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 14. 7. 2014 s spletne strani http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/08_zivljenjska_raven/03_poraba_gospodinjstev/05_08721_porab_sred_kol/05_08721_porab_sred_kol.asp

Ekonomsko področje: Cene. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 16. 7. 2014 s spletne strani http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Ekonomsko/04_cene/04110_povpr_dpc/04110_povpr_dpc.asp

Ekonomsko področje: Cene. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 16. 7. 2014 s spletne strani http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Ekonomsko/04_cene/04006_ICZP/04006_ICZP.asp

Ekonomsko področje: Trgovina. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 12. 8. 2014 s spletne strani http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Ekonomsko/20_trgovina/20014_trg_drobno_debelo/20014_trg_drobno_debelo.asp

Ekonomsko področje: Informacijska družba. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 6. 10. 2014 s spletne strani <http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Ekonomsko/Ekonomsko.asp>

Okolje in naravni viri: Kmetijstvo in ribištvo. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 15. 6. 2014 s spletne strani http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Okolje/15_kmetijstvo_ribistvo/12_prehranske_bilance/02_15635_koled_bilance/02_15635_koled_bilance.asp

Okolje in naravni viri: Okolje. *SI-STAT podatkovni portal*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 9. 10. 2014 s spletne strani <http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Okolje/Okolje.asp>

Bilance proizvodnje in potrošnje kmetijskih proizvodov, Slovenija, 2011 – končni podatki (21. 2. 2013). *Statistične informacije*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 14. 7. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5320

Bilance proizvodnje in potrošnje kmetijskih proizvodov, Slovenija, 2012 – končni podatki. (20. 2. 2014). *Elektronska objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 14. 7. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=6071

Odpadki, Slovenija, 2012 – končni podatki. (19. 8. 2013). *Prva objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 15. 7. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?ID=5809

Poraba sredstev v gospodinjstvih v letu 2010. (16. 5. 2013). *Posebna objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 15. 7. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5495

Poraba v gospodinjstvih, Slovenija, 2012 – končni podatki. (28. 10. 2013). *Prva objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 15. 7. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5832

Ravni cen in kupna moč. (31. 5. 2012). *Posebna objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 8. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=4734

Svetovni dan hrane 2011. (16. 10. 2011). *Posebna objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 9. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=4734

Svetovni dan hrane 2012. (16. 10. 2012). *Posebna objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 9. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5067

Svetovni dan hrane 2013. (16. 10. 2013). *Posebna objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 9. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5822

Tradicionalni slovenski zajtrk. (17. 11. 2011). *Posebna objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 9. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=4350

Tradicionalni slovenski zajtrk 2013. (13. 11. 2013). *Posebna objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 9. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5885

Uporaba interneta v gospodinjstvih in pri posameznikih, Slovenija, 2013 – končni podatki. (7. 10. 2013). *Prva objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 16. 7. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5795

Uporaba interneta v gospodinjstvih in pri posameznikih, Slovenija, 2014 – končni podatki. (6. 10. 2014). *Prva objava*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 7. 10. 2014 s spletne strani http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=6560

VIRI FOTOGRAFIJ

https://www.etsy.com/listing/203934743/handmade-wooden-scoop-spoon-of-cherry?ref=shop_home_active_22

<http://www.splendidtable.org/recipes/crossover-west-indies-spice-blends>

<http://pitchdesignunion.com/2010/08/nic-webb/>

<https://www.flickr.com/photos/jpbennett1/5689888290/in/photolist-ziXHo-cXCmnm-59gQ3e-9EKdG4-59kZ6y-59guyz-9EKf2F-9EKefr-9EKdsP-9EKge4-9ENc3s-9ENbxW-9ENC9G-9EKg2V-9ENa2J-9EKdRK-9ENbVN-9ENCt5-9ENcHy-9ENd4Y-9ENCi1-9ENaXd-9EKgAX-9EKfVe-9EKe2R-9ENbJh-2Xa3X-64rUf9-bVQLet-6sKEA8-39mg35-6socXJ-6YFXR5-6sPQoA-63vrRG-59m2yY-59m1hW-59gRce-61XPdS-9ENayf-9EKdM8-9EKer2-9ENCZ3-9EKjoe-NDJ4X-7AsrjJ-7hzkEs-nJxe2v-8MBGTm-8ECKz>

<https://www.etsy.com/listing/130675682/walnut-wood-carved-measuring-spoon-and?ref=listing-shop-header-2>

<https://www.flickr.com/photos/samarlowe/8170948596/in/photolist-ds3fm5-4AWqMz-77Lkan-2Xa2E-J2ztK-6314v9-8kgTM7-5VdkqF-6C4ptY-6kBL5v-5KuWP7-cwLAhh-fy7ffh-9bRtSK-6P9Ar-ziXL3-c8XdjC-4bp6dd-9bRoav-8BdMFv-8vUxut-7yoBKN-6XmQkN-5KqHmr-8XCRT-bu5Tht-bWBmp9-81wgLr-9bRqzi-7zzFdB-9vXqU6-8kQjsi-ozTkeW-6xyAgR-5KqH8e-5CyMDm>

<http://www.seriousseats.com/2014/07/11-12-things-you-can-do-with-a-wooden-spoon.html>

<http://www.zastavki.com/eng/Food/wallpaper-38402.htm>

<https://www.etsy.com/listing/193134012/large-wooden-ladle-spoon-for-serving?ref=related-4>

<https://www.flickr.com/photos/erikorama/7133506917/in/photolist-4F4iVe-4F8xTG-77shFq-77shNA-4ACtPc-3nLUtd-e6jQe8-e6jPQ8-e6jPmx-e6qti3-e6jNX4-e6jQmD-e6jP8n-6NGpFH-RDwYC-e6qtPA-e6qsUm-vx2pZ-m5vG7p-dtQyFG-6TqVFh-5VdkqF-e5Qf6j-63rnte-4bRVjZ-8YpZ48-5jWvG3-ecUgr4-6XmQkN-96crZh-9HQ137-t7Ggo-t7Fe9-dtQyxu-7dzpcz-n3NgK8-dtK1Kv-2Xa3e-9XV3hx-gm2TPn-61TyUi-n3PNhj-57M3cN-jqqpHQ-786WVe-Csp8n-4q9wAF-hbFaMo-bDsqic-iHhAP8>

<http://themessybaker.com/2010/04/23/wooden-spoons/>

<http://youqueen.com/food/an-easy-to-use-guide-to-cooking-with-herbs-and-spices/>

https://www.google.si/search?q=wooden+spoon&biw=1024&bih=726&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ei=xTZGVMb-D-TfywPQ-4GwBw&sqi=2&ved=0CAYQ_AUoAQ#tbm=isch&q=wooden+spoons+in+a+ceramic+pot&facrc=_&imgdii=_&imgrc=wTKHapXeeKsowM%253A%3BP0ksJLHMm9yxM%3Bhttp%253A%252F%252Fcdn1.notonthehighstreet.com%252Fsystem%252Fproduct_images%252Fimages%252F000%252F848%252F536%252Foriginal_salt-pot-and-spoon.jpg%253F1352935381%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.notonthehighstreet.com%252Fcheldormceramics%252Fproduct%252Fsalt-pot-and-spoon%3B900%3B675

KAKO DO STATISTIČNIH PODATKOV IN INFORMACIJ?

- **na spletnih straneh Statističnega urada RS**
www.stat.si
- **po pošti, telefonu, telefaksu ali elektronsko**
naslov: Statistični urad Republike Slovenije,
Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: (01) 241 64 04
telefaks: (01) 241 53 44
telefonski odzivnik: (01) 475 65 55
e-naslov: info.stat@gov.si
- **z naročilom statističnih publikacij**
naslov: Statistični urad Republike Slovenije,
Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana, Slovenija
telefon: (01) 241 52 85
telefaks: (01) 241 53 44
e-naslov: prodaja.surs@gov.si
- **z obiskom v Informacijskem središču**
poslovni čas: od ponedeljka do četrтка od 9.00 do 15.30
petek od 9.00 do 14.30

